

тивів та інших параметрів виробничого процесу, які зафіксовані в технічній документації, і з урахуванням умов виробничої діяльності: оплати праці, цін на ресурси, нормативів платежів, обумовлених законами й іншими нормативними документами.

Висновки. На підставі проведеного дослідження можна зробити такі висновки: впровадження процесу бюджетування на підприємствах лакофарбової промисловості дозволить поліпшити фінансові результати на основі управління витратами та прибутком, раціонально розподіляти і використовувати ресурси, оптимізувати витрати підприємства і запровадити оперативний контроль за процесом формування прямих виробничих і загальновиробничих витрат. Для удосконалення аналізу та контролю за кожним виробничим підрозділом з метою підвищення ефективності використання ресурсів у процесі виробництва розкрито процедури розробки бюджетів витрат на виробництво лакофарбової продукції в розрізі норм витрат за статтями калькуляції на підставі зведеного бюджету підприємству. Їх аналіз за кожним виробничим підрозділом є основою підвищення ефективності господарювання підприємств лакофарбової промисловості і прийняття науково обґрунтованих управлінських рішень.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Апчерч А. Управленческий учет: принципы и практика / Пер. с англ. под ред. Я. Соколова, И. Смирновой. – М. : Финансы и статистика, 2002. – 952 с.
2. Артилл П. Управленческий учет для нефинансовых менеджеров / П. Артилл, Э. МакЛейни. – Днепропетровск : Баланс Клуб, 2003. – 601 с.
3. Виханский О.С. Менеджмент : [учебник]. – 2-е изд., перераб. и доп. / Виханский О.С., Наумов А.И. – М. : Гардарики, 1988. – 528 с.
4. Фиджеральд Р. Управление финансами предприятия для менеджеров. Руководство по планированию, контролю и принятию решений / Р. Фиджеральд / Пер. с англ. – Днепропетровск : Баланс-Клуб, 2003. – 456 с.
5. Ханд Н. Планирование и контроль: Концепция контроллинга : Пер. с нем. / Под ред. А.А. Турчина, Л.Г. Головича, М.Л. Лукашевича. – М. : Финансы и статистика, 1997. – 800 с.
6. Партин Г.О., Загородній А.Г. Управлінський облік : [навч. посіб.] / Г.О. Партин, А.Г. Загородній. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2007. – 303 с.
7. Голов С.Ф. Управлінський облік : [підручник] / С.Ф. Голов. – 4-те вид. – К. : Лібра, 2008. – 704 с.
8. Грещак М.Г. Управління витратами : [навч. посіб.] / М.Г. Грещак, В.М. Гордієнко, О.С. Коцюба та ін. / За заг. ред. М.Г. Грещака – К. : КНЕУ, 2008. – 264 с.
9. Швиданенко Г.О. Контролінг : [навч. посіб.] / Г.О. Швиданенко, В.В. Лаврененко, О.Г. Дерев'яно, Л.М. Приходько. – К. : КНЕУ, 2008. – 264 с.
10. Нападовська Л.В. Управлінський облік : [монографія] / Л.В. Нападовська. – Дніпропетровськ : 2000. – 450 с.
11. Нападовська Л.В. Управлінський облік : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Л.В. Нападовська. – К. : Книга, 2004. – 544 с.
12. Карпенко О.В. Управлінський облік: організація, методологія, методика викладання : [монографія] / О.В. Карпенко. – Полтава : РВЦ ПУСКУ, 2005. – 341 с.
13. Безверхий К. Бюджетування як дієвий інструмент управління непрямими витратами промислових підприємств / К. Безверхий // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 4. – С. 31-47.

УДК 657.1

Сокольська Р.Б.
*кандидат економічних наук,
доцент кафедри обліку й аудиту
Національної металургійної академії України*

Вишнівецька А.М.
*магістр
Національної металургійної академії України*

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ КОМУНАЛЬНИХ ПЛАТЕЖІВ В УМОВАХ БЮДЖЕТНОЇ УСТАНОВИ

У статті розглянуті основні завдання, методику та організацію обліку комунальних платежів в умовах бюджетної установи. Визначено економічну вигоду від контролю за веденням обліку комунальних платежів в умовах бюджетної установи. Наведено заходи щодо удосконалення обліку комунальних платежів в умовах бюджетної установи.

Ключові слова: бюджетний облік, управлінський облік, контроль, фінансово-господарська діяльність бюджетних установ.

Сокольская Р.Б., Вишневская А.Н. ОРГАНИЗАЦИЯ И МЕТОДИКА УЧЕТА КОММУНАЛЬНЫХ ПЛАТЕЖЕЙ В УСЛОВИЯХ БЮДЖЕТНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ

В статье рассмотрены основные задания, методику и организацию учета коммунальных платежей в условиях бюджетной организации. Определена экономическая выгода от контроля за ведением учета коммунальных платежей в условиях бюджетной организации. Приведены мероприятия по усовершенствованию учета коммунальных платежей в условиях бюджетной организации.

Ключевые слова: бюджетный учет, управленческий учет, контроль, финансово-хозяйственная деятельность бюджетной организации.

Sokolskaya R.B., Vishnivetskaya A.N. ORGANIZATION AND METHOD OF ACCOUNTING IN THE MUNICIPAL PLATIZHEY BUDGET ORGANIZATIONS

The article describes the basic tasks, methods and organization of accounting of utility payments in a budget organization. The economic benefits of monitoring the conduct of public accounting of payments under the budget of the organization. However measures to improve accounting of utility payments in a budget organization.

Keywords: budget, management accounting, control, financial and business activities of budget institutions.

Постановка проблеми. У сучасних умовах однією із актуальних проблем є контроль за веденням обліку житлово-комунальних послуг у бюджетній установі, тому що бюджетні установи не в повному обсязі отримують фінансування з державного бюджету. Тому такі умови фінансування можуть привести до збільшення кредиторської заборгованості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами виникнення та обліку кредиторської заборгованості в бюджетних установах займалися такі науковці: Р.Т. Джога, В.І. Крисяк, С.В. Свірко, В.І. Лемішовський, О.В. Юрченко.

Проаналізувавши наукові роботи вітчизняних вчених, бачимо, що поняття кредиторська заборгованість кожним з них трактується по різному, було висвітлені проблемні питання контролю за збільшенням та виникненням кредиторської заборгованості, але не досить глибоко були розглянуті питання з недопущення прострочення заборгованостей.

Постановка завдання. На основі викладеного матеріалу можливо сформулювати завдання дослідження, яке полягає у дослідженні методичних прийомів та організаційних аспектів обліку комунальних платежів в умовах бюджетної установи.

Виклад основного матеріалу. На даний час бухгалтерський облік у бюджетній сфері України потребує удосконалення, а також створення їх уніфікованого організаційного та інформаційного забезпечення [1].

Найбільша увага при вирішенні проблемних питань обліку комунальних платежів приділяється визначенню суми коштів до сплати за певний період часу, що не дає розпоряднику бюджетних коштів збільшувати зобов'язання та нецільове використання бюджетних коштів.

До нецільового використання бюджетних коштів можна віднести:

- а) використання бюджетних коштів понад кошторисні призначення;
- б) фінансування заходів, не передбачених бюджетом;
- в) витрати бюджетних коштів за окремими кодами економічної класифікації за рахунок інших, у тому числі здійснення капітальних видатків за рахунок зменшення бюджетних призначень на поточні потреби;
- г) взяття до сплати зобов'язань, що перевищують ліміти й кошторисні призначення;
- д) використання коштів за відсутності затверджених кошторисів.

Розрізняють бюджетний та фінансовий контроль за виконанням державного бюджету. Бюджетний контроль – це сукупність заходів, які проводять державні органи пов'язані з перевіркою законності, доцільності і ефективності утворення, розподілу і використання бюджетних коштів [2]. Основна мета такого контролю цільового використання бюджетних коштів полягає в мінімізації та запобіганні порушень у сфері використання державних фінансових ресурсів.

Досягнення цілей бюджетного контролю цільового використання бюджетних коштів передбачає вирішення низки завдань, основними з яких є:

- а) здійснення спостереження за показниками фінансово-економічної діяльності суб'єктів господарювання, що використовують бюджетні кошти;
- б) своєчасне виявлення відхилень фактичних показників від передбачених планами та цілями фінансування;
- в) визначення причин цих відхилень, факторів, що роблять найбільш значний вплив на їх форму-

вання, винних у нецільовому використанні бюджетних коштів;

г) оцінка ефективності використання бюджетних коштів суб'єктами господарювання;

д) розробка пропозицій щодо відповідного регулювання окремих напрямків використання бюджетних коштів суб'єктами господарювання для забезпечення дотримання принципу їх цільового та ефективного використання [3].

Основною метою фінансового контролю в сучасних умовах, відповідно до декларації керівних принципів контролю, є виявлення відхилень від прийнятих стандартів і порушень принципів законності, ефективності й економії використання матеріальних ресурсів на найбільш ранній стадії для проведення коригувальних заходів, а в окремих випадках – залучення до відповідальності, компенсація за заподіяну державі шкоду та здійснення заходів щодо запобігання порушень у майбутньому.

Організація управлінського обліку в бюджетних установах має на меті забезпечити ефективне функціонування власне підсистеми управлінського обліку, мета якої полягає у формуванні та передачі інформаційних даних управлінському персоналу внутрішнього поля управління бюджетних установ задля обґрунтування вибору, підготовки та забезпечення прийняття управлінських рішень у сфері контролю, планування, прогнозування економічної ефективності діяльності вказаних суб'єктів господарювання, в частині ціноутворення продуктів діяльності (послуг, робіт, продукції) бюджетних установ та оцінки ефективності прийняття рішень [4].

Виділяють дві основні причини необхідності активного пошуку ефективних методів ведення й організації управлінського обліку на нинішньому етапі функціонування бюджетних установ:

- а) у великих бюджетних установах система управління ними ускладнюється, тож без надійного інформаційного забезпечення ця система стає некерованою;
- б) бюджет таких установ вимірюється десятками мільйонів гривень, зокрема доходи і видатки за спеціальним фондом досягають двох третин. Виникає необхідність отримання інформації не лише в розрізі кодів бюджетної класифікації, а і за структурними підрозділами (факультетами, відділеннями, науковими відділами, гуртожитками, лабораторіями тощо) [1].

Одним із найважливіших об'єктів обліку є кредиторська заборгованість з оплати комунальних платежів, оскільки бюджетні установи не у повному обсязі отримують фінансування з державного бюджету, тому виникає питання в недопущенні прострочення заборгованостей з оплати комунальних послуг.

Тому для вдосконалення системи управлінського обліку кредиторської заборгованості з оплати комунальних платежів пропонується такий документ як «План-графік погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг». Він має вестися у розрізі боржників за місяць із зазначенням кінцевих строків погашення заборгованості підприємства перед ними.

План-графік погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг має містити таку інформацію:

- а) найменування субрахунку;
- б) номер за порядком;
- в) найменування наданої послуги;
- г) дата виникнення заборгованості;
- д) сума заборгованості;

е) кінцевий строк погашення.

План-графік погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг в умовах бюджетної установи наведено у таблиці 1.

Порядок заповнення «Плану-графіку погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг» наведено на рисунку 1.

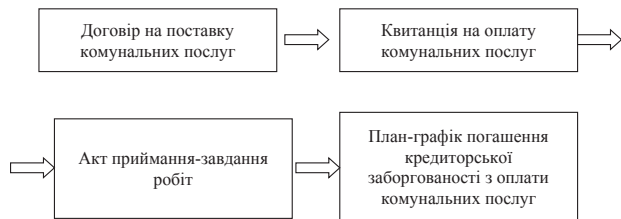

Рис. 1. Порядок заповнення «Плану-графіку погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг»

Такий план-графік погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг надасть можливість управлінцям планувати погашення заборгованості з оплати комунальних послуг, уникнути зростання заборгованості та полегшити контроль за своєчасною сплатою коштів за комунальні платежі.

Кредиторська заборгованість з оплати комунальних послуг та енергоносіїв установ, які утримуються за рахунок коштів державного бюджету по загальному фонду, має місце майже у всіх бюджетних установах.

Основними нормативами щодо формування та обліку кредиторської заборгованості є Порядок складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, затверджений наказом Держказначейства України від 05.01.11 р. № 2 [5] та Порядок обліку зобов'язань розпорядників бюджетних коштів в органах Державного казначейства України [6]. Згідно з ними, усі розрахунки одержувачів бюджетних коштів на кінець звітного року мають бути завершені в межах бюджетних асигнувань. Як свідчить практика, одержувач на початку року ще не має встановлених бюджетних асигнувань і тому не може переєструвати свою минулорічну заборгованість на початок року. Так виникає розбіжність між Звітом про заборгованість за бюджетними коштами та звітними даними одержувача бюджетних коштів.

Таку заборгованість можна вважати простроченою, бо виникла вона на 30-й день після закінчення

терміну обов'язкового платежу згідно з укладеними договорами, або якщо дату не визначено після отримання підтвердних документів за отримані товари, виконані роботи, надані послуги. Однак розпорядники воліють не показувати її під час складання звітності. Адже за наявності простроченої кредиторської заборгованості із грошового забезпечення розпорядники в межах бюджетних асигнувань за загальним фондом не вправі брати бюджетні зобов'язання та здійснювати пов'язані з функціонуванням бюджетних установ, окрім захищених видатків, до її погашення [7].

Наприкінці звітного року бюджетним установам-розпорядникам бюджетних коштів потрібно особливу увагу приділяти доцільності отримання бюджетних фінансових зобов'язань та впорядкуванню кредиторської заборгованості на кінець року. Бюджетні установи повинні брати бюджетні фінансові зобов'язання лише в межах коштів, що надійшли на їхні рахунки з бюджету, а кредиторська заборгованість упорядковується шляхом проведення її інвентаризації, звірення розрахунків.

Облік комунальних послуг здійснюється з метою недопущення прострочення термінів платежу та доведення заборгованості до висування штрафних санкцій до підприємства. Організована належним чином система розрахунків повинна достатньою мірою відображати та характеризувати господарську діяльність з необхідною конкретизацією. За умов автоматизації необхідно впровадити низку заходів, які забезпечуватимуть економічну стійкість та конкурентоспроможність підприємства [4].

Тому враховуючи все вище сказане, можливо чітко визначити одну із головних проблем в обліку кредиторської заборгованості, а саме те, що сума кредиторської заборгованості бюджетних установ, яка підлягає погашенню, не повинна перевищувати суми заборгованості, зафіксованої в звіті бюджетної установи та заборгованості, що утворилася понад обсяги асигнувань, передбачених у кошторисах бюджетних установ по загальному і спеціальному фондах. Тому виникає питання в чіткому визначенні суми коштів на оплату житлово-комунальних послуг.

Для вирішення цієї проблеми пропонується розробити реєстр з оплати комунальних послуг та енергоносіїв, в якому буде вестися контроль за споживанням комунальних послуг.

Цей документ буде містити таку інформацію:

- порядковий номер;
- найменування;
- ціна;
- обсяг використання;

Таблиця 1

План-графік погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг

Субрахунок 675 «Розрахунки з іншими кредиторами» за травень 2015 року				
№ з/п	Надана послуга	Дата виникнення заборгованості	Сума заборгованості, грн	Дата погашення заборгованості
1	Теплопостачання	10.05.2015	3706,94	27.05.2015
2	Водопостачання	15.05.2015	52,65	27.05.2015
3	Електроенергія	18.05.2015	568,35	28.05.2015

Таблиця 2

Приклад реєстра з оплати комунальних послуг та енергоносіїв

№	Найменування	Одиниця виміру	Обсяг використання	Ціна, грн	Сума до сплати, грн
1	Водопостачання	м ³	700	0,10	700,00
2	Електроенергія	кВт	500	0,36	120,00
3	Теплопостачання	кВтч	150	1,20	180,00
	Усього	-	-	-	1000,00

- д) одиниці виміру;
 е) сума до сплати.

Приклад реєстра з оплати комунальних послуг та енергоносіїв наведено у таблиці 2.

Щоб визначити суму до сплати, треба обсяг використання помножити на ціну.

Для того щоб заповнити реєстр, треба на кожен вид комунальних послуг скласти договір та отримати акт приймання-здавання робіт. Після цього заповнюється «Реєстр з оплати комунальних послуг та енергоносіїв».

Порядок заповнення «Реєстра з оплати комунальних послуг та енергоносіїв» наведено на рисунку 2.

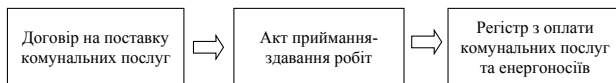

Рис. 2. Порядок заповнення «Реєстра з оплати комунальних послуг та енергоносіїв»

Висновки з проведеного дослідження. З наведеного вище можливо зробити висновок, що головною проблемою бюджетних установ є те, що вони не в повному обсязі отримують фінансування з державного бюджету, тому важливим фактором для розпорядника бюджетних коштів є недопущення виникнення прострочених заборгованостей з оплати комунальних послуг та енергоносіїв, що може призвести до припинення постачання комунальних. З метою вирішення цієї проблеми було запропоновано удосконалити управлінські документи з обліку комунальних послуг, а саме ввести документ з назвою «План-графік погашення кредиторської заборгованості з оплати комунальних послуг»,

а також для уникнення не раціонального використання коштів, визначення чіткої суми до сплати та уникнення помилок в розрахунках з оплати комунальних послуг пропонується ввести документ під назвою «Реєстр з оплати комунальних послуг та енергоносіїв». Ці документи нададуть можливість уникнути прострочення заборгованостей, визначити чіткі суми до сплати та нададуть можливість слідкувати за виникненням та погашенням заборгованості з оплати комунальних послуг.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007–2015 роки : затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 16 січня 2007 р. № 34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-п>.
2. Л.М. Попова Казначейська справа / Л.М. Попова, С.М. Попова, В.І. Успенко. – К. : АВТ, 2004. – 284 с.
3. Биба В.В. Організація управлінського обліку в бюджетних установах як фактор посилення контролю за цільовим використанням бюджетних коштів [Текст] / В.В. Биба ; ПНУ ім. Юрія Кондратюка. – Полтава, 2014. – 14 с.
4. Чугунов І.Я., Фінанси України № 4 / І.Я. Чугунов, В.М. Федосов. – К. : КНЕУ, 2006. – 3-12 с.
5. Порядок складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, затверджений наказом Держказначейства України від 05.01.11 р. № 2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-п>.
6. Порядок обліку зобов'язань розпорядників бюджетних коштів в органах Державного казначейства України, затверджений наказом Держказначейства України від 09.08.2004 р. № 136 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1068-04>.
7. Безкровна А.О. Проблемні питання розвитку бухгалтерського обліку в бюджетних установах [Текст] / А.О. Безкровна ; ХНАМГ. – Харків, 2013. – 332 с.

УДК 657.01

Сулима М.О.

*кандидат економічних наук,
 доцент кафедри обліку і аудиту*

*Інституту магістерської та післядипломної освіти
 Університету банківської справи Національного банку України*

КРИТЕРІЇ ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

У статті розглянуто критерії ефективного функціонування та розвитку бухгалтерського обліку. Встановлено, що до них відносяться раціональна організація бухгалтерського обліку на підприємстві, комп'ютеризація бухгалтерського обліку і стратегічний напрямок розвитку. Досліджено умови забезпечення раціональної організації бухгалтерського обліку, визначено сутність комп'ютеризації, її переваги та недоліки, а також умови організації стратегічного обліку і його взаємозв'язок із стратегічним аналізом та контролем.

Ключові слова: бухгалтерський облік, стратегічний облік, організація, забезпечення, комп'ютеризація.

Сулима М.А. КРИТЕРИИ ЭФФЕКТИВНОГО ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ И РАЗВИТИЯ БУХГАЛТЕРСКОГО УЧЕТА

В статье рассмотрены критерии эффективного функционирования и развития бухгалтерского учета. Установлено, что к ним относятся рациональная организация бухгалтерского учета на предприятии, компьютеризация бухгалтерского учета и стратегическое направление развития. Исследованы условия обеспечения рациональной организации бухгалтерского учета, определена сущность компьютеризации, ее преимущества и недостатки, а также условия организации стратегического учета и его взаимосвязь со стратегическим анализом и контролем.

Ключевые слова: бухгалтерский учет, стратегический учет, организация, обеспечение, компьютеризация.

Sulyma M.A. THE CRITERIA FOR THE EFFICIENT FUNCTIONING AND DEVELOPMENT OF ACCOUNTING

This article explores the criteria for the efficient functioning and development of accounting. Established that these are the rational organization of accounting in the enterprise, computerization of accounting and strategic direction. The conditions of efficient organization of accounting, the essence of computerization, its advantages and disadvantages, and the terms of the strategic account and its relationship with strategic analysis and control.

Keywords: accounting, strategic accounting, organization, software, computerization.